

บทที่ 3

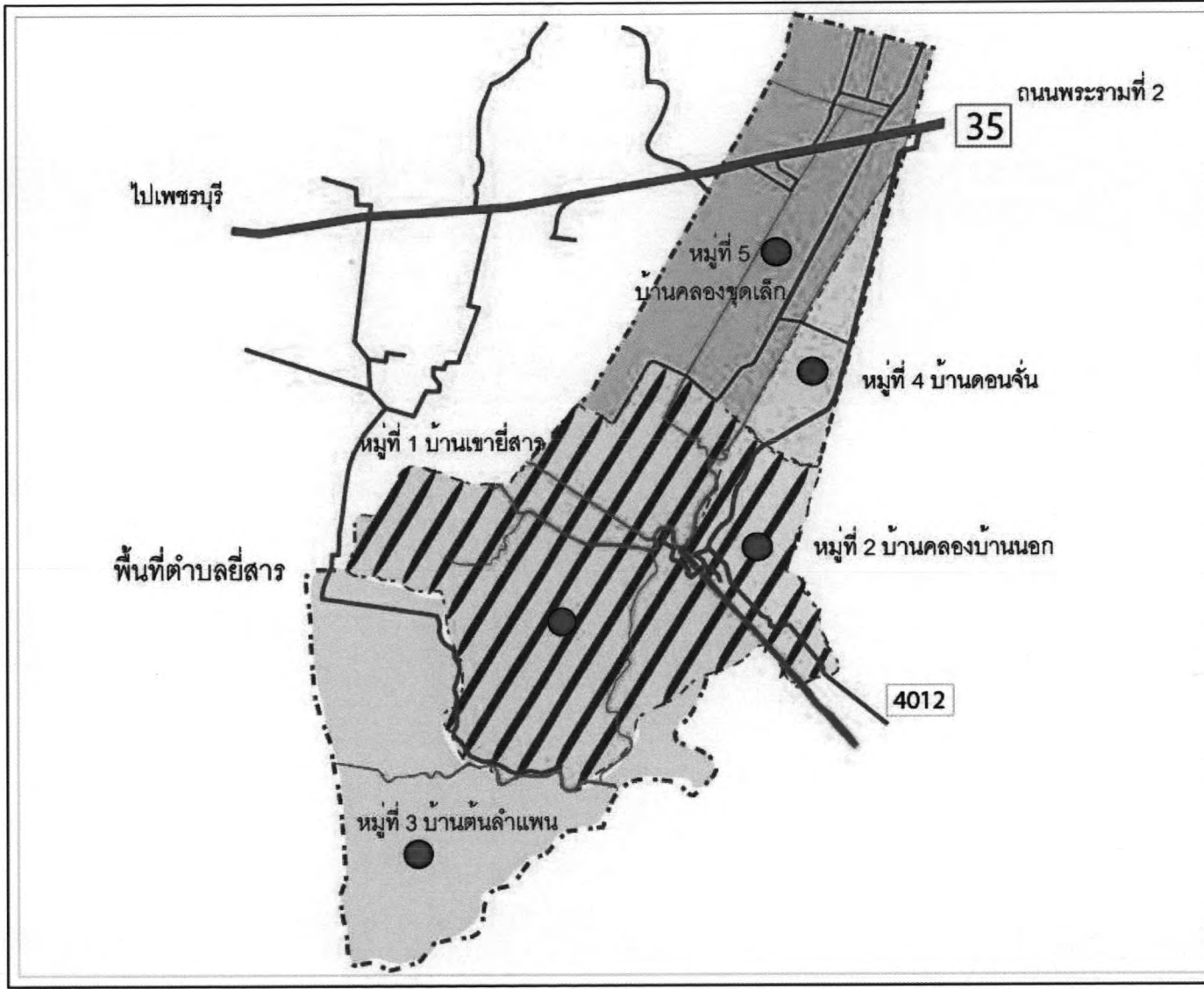
ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนยี่สาร จังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อได้กำหนดกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยจะทำให้ทราบแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้คำตอบของวัตถุประสงค์ของงานวิจัยดังได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

3.1 พื้นที่ศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้เลือกพื้นที่ตำบลยี่สารเป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องจากเหตุผล 3 ประการดังนี้ 1) ชุมชนยี่สารได้มีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมาแต่กลับไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร 2) ชุมชนยี่สารมีองค์ประกอบของการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ครบถ้วน และ 3) ที่ตั้งของชุมชนยี่สารที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีแผนนโยบายยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ชุมชนยี่สารมีความเหมาะสมที่จะนำมาเป็นพื้นที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในครั้งนี้

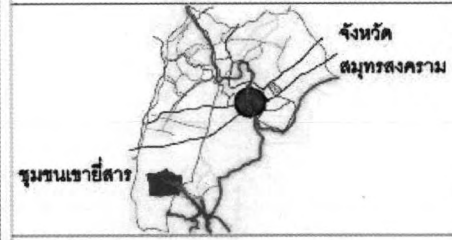
การเลือกพื้นที่ศึกษาในครั้งนี้ได้เลือกพื้นที่หมู่ที่ 1 บ้านเขายี่สาร และหมู่ที่ 2 บ้านคลองบ้านนอก เนื่องจากมีความต่อเนื่องกันของสภาพพื้นที่ และมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ และเป็นพื้นที่ที่มีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากกว่าหมู่บ้านอื่นๆ ของชุมชนยี่สาร รวมถึงจากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า มีเพียงประชากรในหมู่ 1 และ 2 เท่านั้นที่เรียกตัวเองว่าเป็นคนยี่สาร ในขณะที่หมู่บ้านตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลเข้าถึงได้ยากกว่า มีการตั้งถิ่นฐานที่กระจายตัวไปไม่มีรูปแบบชุมชนที่ชัดเจน

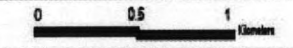
แผนที่ 3.1 ที่ตั้ง อาณาเขตตำบลยี่สาร และขอบเขตพื้นที่ศึกษา ชุมชนยี่สาร

สัญลักษณ์

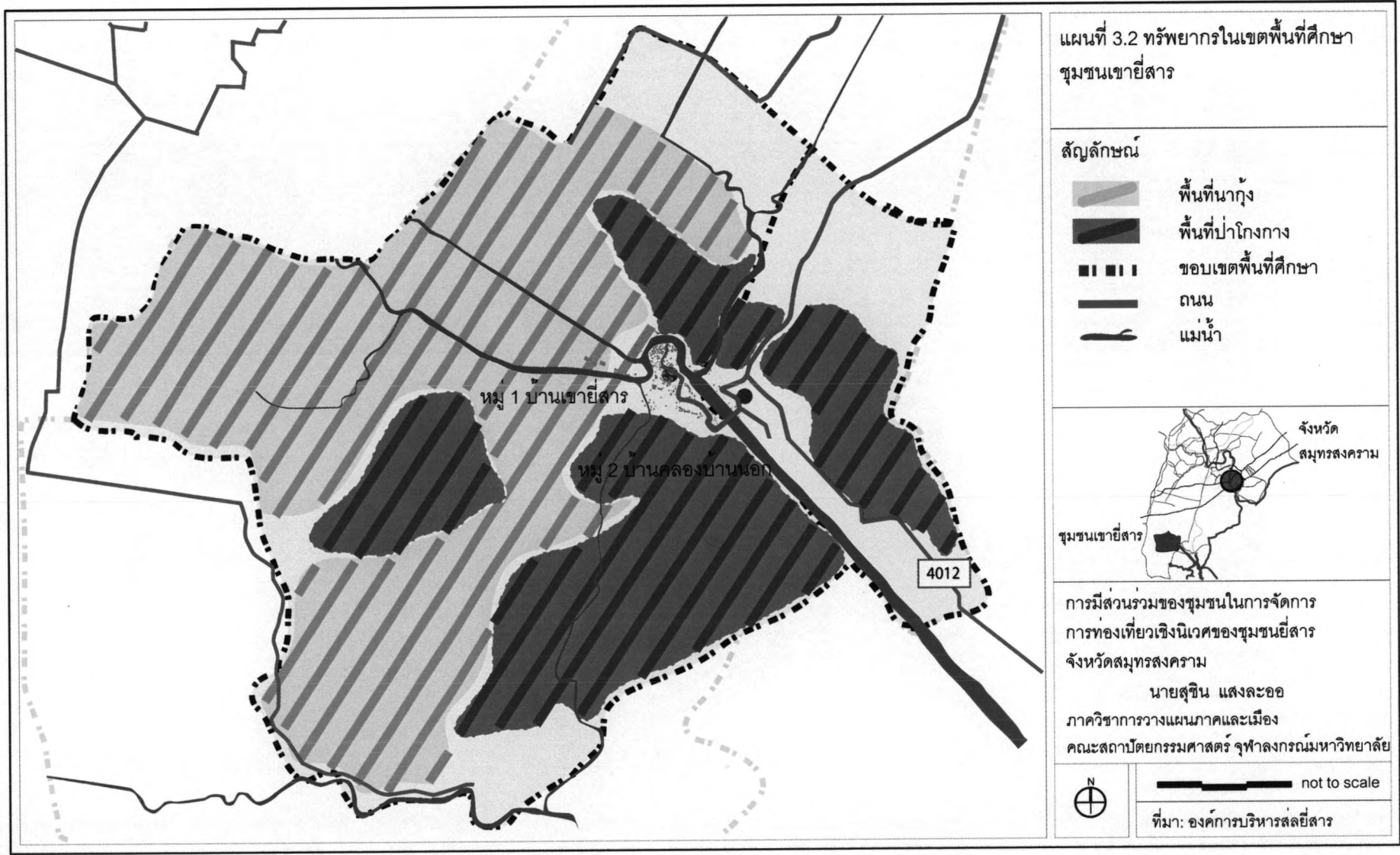
- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- ถนน
- แม่น้ำ, แหล่งน้ำ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการ
 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนยี่สาร
 จังหวัดสมุทรสงคราม
 นายสุชิน แสงละออ
 ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

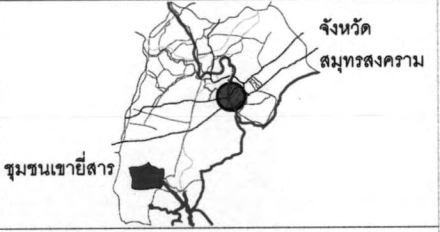
ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลยี่สาร

แผนที่ 3.2 ทรัพยากรในเขตพื้นที่ศึกษา
ชุมชนเขายี่สาร

สัญลักษณ์

- พื้นที่นาทุ่ง
- พื้นที่ป่าโกงกาง
- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- ถนน
- แม่น้ำ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนเขายี่สาร
จังหวัดสมุทรสงคราม
นายสุชิน แสงละออ
ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

not to scale

ที่มา: องค์การบริหารสัจยี่สาร

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จากขอบเขตทางด้านพื้นที่ที่ตั้งกล่าวไปแล้ว จึงทำให้ประชากรที่ผู้วิจัยเลือกใช้ศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนยี่สาร ในครั้งนี้ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 2 ของตำบลยี่สาร จากข้อมูลของสำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง ปี พ.ศ. 2551 พบว่า ประชากรรวมในพื้นที่ศึกษามีทั้งสิ้น 1, 289 คน โดยเลือกใช้เทคนิคการเก็บแบบสอบถามโดยการสุ่มตัวอย่างชนิดที่ไม่ทราบโอกาสหรือความน่าจะเป็น (Non-Probability sampling) ประเภทการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ซึ่งการคัดเลือกการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีนี้จะมีลักษณะสำคัญคือต้องเก็บข้อมูลภายใต้เงื่อนไขการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรเป้าหมายและเท่าที่จะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีนี้เนื่องจากเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาที่ต้องทราบความคิดเห็น ความรู้ประสบการณ์จากบุคคลเฉพาะกลุ่มและสามารถเก็บข้อมูลได้ครบทุกลักษณะของประชากร โดยสุ่มตัวอย่างมาเพียงส่วนหนึ่ง เป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดเพื่อนำมาศึกษา

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถเก็บแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ชุมชนยี่สารที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ผลได้ทั้งสิ้น 165 ชุดโดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม เนื่องจากตามสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวพบว่ามักจะเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายนมากที่สุด

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การวิจัยเอกสาร

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ที่ได้มีการรวบรวมไว้แล้ว เช่น จากตำรา หนังสือ รายงาน ผลการวิจัย สถิติ ตัวเลข และเอกสารต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศจากแหล่งที่มาของข้อมูลคือ สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อำเภออัมพวา องค์การบริหารส่วนตำบลยี่สาร ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธ์ จังหวัดสมุทรสงคราม นำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย รวมถึงนโยบายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่ยี่สารทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการลงวิจัยภาคสนามต่อไป

3.3.2 การวิจัยภาคสนาม

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ศึกษาของผู้วิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยโดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

3.3.2.1 การสังเกตการณ์ เป็นการสังเกตการณ์ทั่วไปเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมโดยทั่วไปของชุมชน โดยใช้การจดบันทึก การบันทึกภาพของพื้นที่เป็นเครื่องมือหลัก

3.3.2.2 การสัมภาษณ์

3.3.2.2.1 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

เป็นการสัมภาษณ์ในเชิงลึกของบุคคลในชุมชนที่มีบทบาทต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพื้นที่ี่สารโดยตรงแบบเจาะเจาะจงตามความคิดเห็นของผู้วิจัยที่เลือกการแบ่งสัมภาษณ์ตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนี่สาร โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนี่สารตามแนวคิดและทฤษฎีของ Cohen & Uphoff ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงองค์ประกอบการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

องค์ประกอบของ CBT	ผู้ให้ข้อมูลหลัก	ตำแหน่ง
1. ทรัพยากรธรรมชาติและการท่องเที่ยว	นายธนู พยงค์ยิม นายลำจวน ปานพริ้ง	เจ้าของเตาเผาถ่าน เจ้าของรีสอร์ต
2. ชุมชนท้องถิ่น	นายพิศาล พยงค์ยิม	กำนันชุมชนี่สาร
3. องค์กรชุมชน	นายโสมนัส พยงค์ยิม ผศ.สิริอาภา รัชตะหิรัญ น.ส. เบญจวรรณ พยงค์ยิม นางไพรัช แก้วกาม	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานคณะกรรมการบริหารพิพิธภัณฑ์บ้านเขายี่สาร มัคคุเทศก์ท้องถิ่น กรรมการกลุ่มผ้ามัดย้อม
4. หน่วยงานจากภายนอก	นางสาวอังคณา พุ่มผกา	ผู้อำนวยการสำนักงาน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานสมุทรสงคราม

(ที่มา : ผู้วิจัย, 2551)

3.3.2.2.1 การสัมภาษณ์ทั่วไป

เป็นการสนทนากับชาวชุมชนโดยทั่วไปเพื่อหาข้อมูลที่มีประโยชน์ในด้านอื่นๆ เพื่อเสริมความเข้าใจต่อชุมชนี่สารและข้อมูลที่ได้รับมาในประเด็นที่สอดคล้องกับหัวข้อศึกษาจากประชากรในพื้นที่ที่กำหนด

3.3.2.3 การใช้แบบสอบถาม

เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อคำถามสำหรับการวิจัยออกเป็น 6 ตอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม (Socio Economic) ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ครัวเรือน ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน การเป็นสมาชิกในองค์กรระดับท้องถิ่น และการประกอบอาชีพเสริมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในชุมชนยี่สารในปัจจุบัน ด้วยคำถามแบบปลายปิด (Close-Ended Questionnaires) โดยมีจำนวนข้อความหลักทั้งสิ้นรวม 5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดระดับของการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยได้แบ่งระดับของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1980: 219 – 222) ซึ่งได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การตัดสินใจ ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน และขั้นตอนที่ 3 การรับผลประโยชน์ ซึ่งทั้งสามขั้นตอนมีจำนวนคำถามเพื่อวัดระดับการมีส่วนร่วมรวมทั้งสิ้นขั้นตอนละ 3 ข้อ ส่วนขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล มีจำนวนคำถามเพื่อวัดระดับการมีส่วนร่วมรวมทั้งสิ้น 2 ข้อ คำถามทุกข้อ ผู้วิจัยกำหนดให้ผู้ตอบระบุตัวเลขแสดงระดับของการมีส่วนร่วมเป็น 5 ระดับ (Five-point Likert scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เรียงลำดับจาก 5 ไปถึง 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามในส่วนของการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชน โดยคำถามในส่วนนี้มีทั้งสิ้น 6 ข้อ โดยผู้วิจัยกำหนดให้ผู้ตอบตอบคำถามโดยระบุตัวเลขแสดงถึงระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ (Five-point Likert scale) ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก ปานกลาง ไม่เห็นด้วยมาก และไม่เห็นด้วยมากที่สุด เรียงลำดับจาก 5 ไปถึง 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามในส่วนของการวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนในปัจจุบัน โดยคำถามในส่วนนี้มีทั้งสิ้น 11 ข้อ โดยผู้วิจัยกำหนดให้ผู้ตอบตอบคำถามโดยระบุตัวเลขแสดงถึงระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ (Five-point Likert scale) ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก ปานกลาง ไม่เห็นด้วยมาก และไม่เห็นด้วยมากที่สุด เรียงลำดับจาก 5 ไปถึง 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 6 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในชุมชนยี่สารในอนาคตจะเป็นเช่นไร

สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แสดงตัวอย่างของแบบสอบถาม ไว้ในภาค ผผนวก ก.

3.4 การวิเคราะห์ผลและนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทดสอบด้วยวิธีทางสถิติเพื่ออธิบายข้อค้นพบและผลการวิจัย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งจากการกำหนดวัตถุประสงค์ของงานวิจัยพบว่ามีประเด็นในการหาคำตอบดังนี้

- ศึกษาลักษณะของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในชุมชนยี่สาร
- ระบุประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนยี่สาร
- เสนอแนะรูปแบบในการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนยี่สาร

สำหรับวิธีการวัดทัศนคติในเรื่องของการมีส่วนร่วมนั้นมีวิธีวัดทัศนคติอยู่หลายชนิดโดยแต่ละชนิดมีคุณภาพการวัดในลักษณะที่ต่างกันไป นอกจากนั้นยังมีข้อจำกัดและการนำไปใช้ที่แตกต่างกันด้วย แต่วิธีการวัดได้รับความนิยมและรู้จักกันอย่างแพร่หลายมี 4 ชนิด ได้แก่ วิธีการวัดแบบเทอร์สโตน วิธีการวัดแบบลิเคิร์ท วิธีการวัดแบบกัตต์แมน และวิธีการวัดแบบออกดุกูด สำหรับแนวทางในการวัดทัศนคติในงานวิจัยครั้งนี้ ทางผู้วิจัยเห็นสมควรว่ามาตรวัดทัศนคติที่เสนอโดยลิเคิร์ท (Likert Scale) ซึ่ง วิธีการวัดทัศนคติแบบลิเคิร์ทนี้เป็นวิธีที่แพร่หลายอย่างมากเพราะง่ายต่อการวัดโดยเป็นการวัดสเกลทัศนคติที่ออกแบบเพื่อให้ผู้ตอบให้คะแนนถึงน้ำหนักของการยอมรับหรือไม่ยอมรับ ด้วยข้อความที่มีโครงสร้างสเกลที่มีค่าแตกต่างกันจากทัศนคติถึงด้านบวกถึงลบในการวัดทัศนคติผู้วิจัยจะถ่วงน้ำหนักคะแนน 5 4 3 2 และ 1 ดังนี้

คะแนนถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 5 สำหรับข้อความที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนนถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 4 สำหรับข้อความที่เห็นด้วย

คะแนนถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 3 สำหรับข้อความที่ไม่แน่ใจ

คะแนนถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 2 สำหรับข้อความที่ไม่เห็นด้วย

คะแนนถ่วงน้ำหนักเท่ากับ 1 สำหรับข้อความที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

โดยการสร้างมาตรวัดทัศนคติแบบลิเคิร์ตที่มีขั้นตอนดังนี้

1. ตั้งจุดประสงค์ของทัศนคติที่ต้องการศึกษาและให้ความหมายของทัศนคติต่อสิ่งที่จะศึกษาให้ชัดเจน

2. รวบรวมประโยคต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวัดทัศนคติของสิ่งนั้นๆซึ่งผู้ตอบสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่า เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย ดังนั้นคำถามที่ไม่เหมาะสมจะต้องถูกตัดออกไป

3. ประโยคดังกล่าวจะถูกส่งให้แก่ผู้ตอบคำถามซึ่งเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างของผู้ตอบจริงๆเพื่อระบุความรู้สึกของตนในแบบสอบถามที่กำหนดไว้

4. คำตอบสำหรับคำถามในแต่ละข้อให้คะแนนตามลำดับตั้งแต่ 5 ไปจนถึง 1 การให้คะแนนนั้นจะต้องพิจารณาถึงความสอดคล้องเนื่องจากบางประโยคอาจมีความหมายเชิงลบ

5. แต่ละประโยคต้องนำมาวิเคราะห์ห่อ้กครั้งถึงอำนาจในการจำแนกระหว่างผู้ตอบได้คะแนนสูงกับผู้ตอบได้คะแนนต่ำ ข้อความที่มีอำนาจการจำแนกต่ำควรตัดออกไป

ถึงแม้ว่าจะมีความสะดวกในการใช้ แต่มาตรวัดแบบลิเคิร์ตยังคงมีข้อบกพร่องต่างๆคือ

- ประโยคที่มีลักษณะเป็นกลางซึ่งส่งผลให้อำนาจการจำแนกต่ำ การวัดทัศนคติสามารถกระทำได้ไม่ชัดเจน

- การเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการวิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย ของคำถามที่ไม่ได้เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างจริงจะมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น เพราะคำถามที่วัดทัศนคติได้ดีในกลุ่มตัวอย่างหนึ่งไม่จำเป็นต้องมีประสิทธิภาพดีในการวัดทัศนคติในกลุ่มตัวอย่างอื่นด้วย

- อาจมีความยุ่งยากและความคลาดเคลื่อนในการตีความหมาย เนื่องจากการวัดคะแนนทำให้ไม่ทราบจุดที่เป็นกลาง

ซึ่งวิธีการวัดทัศนคติไม่ว่าจะแบบไหนก็ตาม ก็จะมีทั้งข้อดีและข้อเสียของการวัด แต่สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า วิธีการวัดทัศนคติของคนในชุมชนด้วยวิธีการวัดแบบลิเคิร์ต มีความเหมาะสมมากกว่าวิธีการวัดแบบอื่นๆ เนื่องจาก มีคุณภาพเพียงพอในการนำไปใช้งาน และง่ายต่อการสร้างข้อคำถาม โดยผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังตารางที่ 3.2 ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงการประมวลผล การวิเคราะห์ และการเสนอข้อมูล

วัตถุประสงค์	วิธีการเก็บข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูล
1. ลักษณะการมีส่วนร่วม	1. สัมภาษณ์เอกสาร 2. การสัมภาษณ์ 3. การสังเกตการณ์	ข้อมูลจากการตรวจสอบเอกสาร ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจาก การสัมภาษณ์และสังเกตการณ์
2. ระดับการมีส่วนร่วม	1. การสำรวจแบบสอบถาม	ใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์ผล และ แสดงระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ (Five-point Likert scale)
3. ประโยชน์จากการมีส่วนร่วม	1. การสำรวจแบบสอบถาม	ใช้โปรแกรม SPSS วิเคราะห์ผล และ แสดงระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ (Five-point Likert scale)
4. ปัจจัยการมีส่วนร่วม	1. การสัมภาษณ์ 2. การสังเกตการณ์ 3. การสำรวจแบบสอบถาม	วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้การสังเกตการณ์และการสำรวจจาก แบบสอบถามจากค่าเฉลี่ย (Mean) ช่วย ยืนยันความถูกต้องของข้อมูล

(ที่มา : ผู้วิจัย)

สำหรับการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผู้วิจัยได้เลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัย
สถิติทางสังคมศาสตร์ The Statistical Package for the Social Sciences (SPSS for Windows)
เป็นเครื่องมือในการประมวลผลข้อมูลทางสถิติในการวิจัยในครั้งนี้